

Instrukivan je sadržaj 130 stranica, koliko ukupno zaprema ovaj svezak. Pojedini su članci napisani pregledno i u svakom se retku osjeća napor redakcije da čitaocu donese što više korisnih informacija. Upozoravajući na sadržaj, izostavit ćemo one napise koji faktografski govore o lokalnim arhivističkim ili historijskim temama. Najprije bilježimo dva referata s godišnje skupštine British Records Association u decembru 1962. R. Ellis i I. P. Collis saželi su na 7 stranica njima pristupačna iskustva g. 1952—1962. o restauraciji, konzervaciji i čuvanju dokumenata; obraćaju se privatnim vlasnicima arhivske građe i manjim arhivima. Regionalni arhivi u Engleskoj obiluju raznim vrstama građe, koju istraživači zanemaruju, npr. registraturama specijalnih sudova, oporukama, knjigama crkvenih vizitacija, dnevnicima pojedinaca itd. — tako tvrdi J. Thirsk. Odštampan je i rezime diskusije o spomenutim problemima. Izvan strogo arhivističkog djelokruga proteže se tema P. L. Paynea o »historiji poduzetništva« (*business history*). Izneseni su najrazličitiji vlastiti i preuzeti stavovi, od kojih mnogi važe, naravno, samo u društvu gdje dominira *business*. Tako npr. da je poduzetnik »najvažnija osoba u privredi«, Autor ustaje protiv onih istraživača ekonomske povijesti, koji se zadovoljavaju materijalom iz vladinih arhiva i skupštinskih izvještaja; upućuje ih da se upoznaju s mikrofaktorima privrednih kretanja, među kojima volja pojedinih poduzetnika zauzima istaknuto mjesto. Osvrt A. Wagnera na historijat uprave nad njemačkim arhivima sadrži podatke o ustrojstvu arhiva Hitlerovog Wehrmachta. Zasluge Josepha Baina za historičare Škotske analizira E. L. G. Stones. Projektanti arhivskih zgrada i arhivski radnici naći će korisnih sugestija u izvještaju M. Bonda, kako je južni toranj zgrade Parlamenta u Londonu osposobljen za moderno arhivsko spremište. Za kolekcionare starih rukopisa posebno je zanimljiv članak o Huntingtonovoj knjižnici. Njen osnivač, financijski izuzetno jak, skupljao je već skupljeno, tj. nabavljao već postojeće kolekcije starih dokumenata o engleskoj i američkoj povijesti i književnosti (Jean Preston). Slijedi sadržajna fizionomija takvih kolekcija. Opis rada Javnog arhiva Sjeverne Irske u Belfastu sastavio je Kenneth Darwin. Impresionira opseg vanjske sužbe tog arhiva: »teren se pročešljava« takvim intenzitetom da službenik mora godišnje proputovati 15.000 milja, a jedan samo proučava osmrtnice i ostale podatke, koji ukazuju na potencijalne ponuđače arhivske građe. U obavijestima je objavljeno upozorenje poduzećima, da ne uništavaju svoju dokumentaciju pošilje mikrofilmovanja, želeći time uštedjeti smještajni prostor. Na kraju su oglašili proizvođača raznovrsnih ekonomičnih polica, kemikalija i materijala za restauraciju građe i sl.

I. Filipović

L'HISTOIRE ET SES MÉTHODES, Bruges 1961. (Knjižara Gallimard)

Nakladni zavod Encyclopédie de la Pleiade izdao je više povjesnih djela (opća povijest, povijest književnosti, povijest umjetnosti). Po redu jedanaesto djelo, izdana je knjiga pod gornjim naslovom, sastavljena od 35 pisaca, a tiskana na 1771 strani male osmine. Glavni je urednik djela: Charles Saraman. Podnaslov djela glasi: Istraživanje, čuvanje i kritika dokumenata.

U ovom je djelu napisan prikaz pojedinih povjesnih nauka enciklopedijskom jedrinom i sažetošću. Na kraju pojedinog članka objavljena je glavna, pa i najnovija literatura. Članci su sastavljeni od najboljih belgijskih stručnjaka i naučnih radnika.

U prvom se članku govori o definiciji historije i razvitku povjesne znanosti tokom stoljeća do danas. Zatim se iznosi kako su ljudi u raznim povjesnim razdobljima računali vrijeme i kako je došlo do crkvenih kalendara. Napose je obrađena povjesna geografija. U posebnom se poglavlju iznosi kako su tokom vremena vijesti (informacije) nastajale i kako su se prenosile. Bottéro pokazuje kako su na razvitak povjesnog istraživanja utjecale: lingvistika, arheologija i predhistorija.

Metoda istraživanja dokumenata — kaže se dalje — razlikuje dvovrsne dokumente: figurativne i pisane. Prvom vrstom dokumenata bavi se etnologija, arheologija, numizmatika, sfragistika, a drugom vrstom: filologija, epigrafika, papirologija, paleografija, diplomatika, onomastika, genealogija, heraldika.

U posebnoj članku prikazuje se važnost fotografije i mikrofilma kao sredstva informacije i dokumentacije. Zatim se govori o lingvistici, ekonomici, demografiji, statistici i sociologiji kao pomoćnim povijesnim naukama.

Dosta iscrpno iznose se problemi čuvanja dokumenata u arhivima, muzejima i bibliotekama.

Posebno se govori o kritičkom obrađivanju raznih dokumenata u raznim ustanovama i o informativnim pomagalicama koja istraživačima daju uvid u sadržaj raznovrsnih dokumenata.

Na kraju se nalaze razne kronološke tablice o upotrebi raznih kalendara u raznim vremenima i raznim zemljama te vremenski pregled raznih ustanova i publikacija, koje su u vezi s povijesnim istraživanjem.

Iz svega rečenoga vidi se da knjiga pruža mnoga korisna znanja historiku i arhivistu. Zato je preporučujemo.

J. Buturac